1853. N°. 111.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 16 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 15 September.

PROCES-VERBAAL

Van de opening der Stembriefjes, die ter benoeming van één *Lid van den Gemeenteraad van Leyden den* 13den *September* 1853 *zijn ingeleverd.*

Op heden den veertienden September des jaars achttien honderd drie en vijftig, in de Gemeente Leyden, is door het Bureau van Stemopneming in de ter inlevering van stembriefjes bestemde zaal op het Raadhuis plaats genomen, des morgens te negen ure.

Het Bureau is zamengesteld uit den Heer Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, Burgemeester, Voorzitter; en de Heeren Mr. H. Cock en M. G. ten Sande, Leden van den Gemeenteraad, Stemopnemers.

De Voorzitter plaatst op de tafel twee Stembussen, bij hem den 13den September 1853 overgebragt uit deze gemeente van het Hoofdbureau en van het Onderbureau der inlevering van stembriefjes.

De zegels der bussen worden onderzocht en bevonden ongeschonden te zijn.

De bussen worden achtereenvolgens geopend en bevonden negen honderd elf stembriefjes te bevatten.

Dit getal met de lijsten der Kiezers die briefjes hebben ingeleverd vergeleken zijnde, is gebleken te zijn even groot als het getal dier Kiezers.

Nadat de briefjes zijn ondereengemengd, worden zij door den Voorzitter een voor een geopend en overluid voorgelezen.

Het Bureau heeft van onwaarde verklaard vijf stembriefjes, die niet ingevuld waren of het zegel der gemeente misten.

Het getal der geldige uitgebragte stemmen is mitsdien geweest negen honderd zes.

Van dit getal zijn uitgebragt op de Heeren:

G. H. Ysselsteyn 457 stemmen, W. L. de Stürler 292, Mr. H. Obreen 107, S. A. Meerburg 19, J. I. van Wensen 7, Mr. K. J. F. C. Kneppelhout, Mr. H. C. Huyser en Mr. P. G. Hubrecht, ieder 3 stemmen, Mr. Paul du Rieu Jr. en Dr. C. Leemans, ieder 2 stemmen, Prof. G. C. B. Suringar, Mr. S. Tak, Mr. H. A. Neeba, J. L. Cornet, J. Lens, P. van Geer, S. Bronsgeest, H. Zaalberg, J. Rietheggen, P. L. Tichler en J. C. Zaalberg, ieder ééne stem.

Heeft alzoo de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen de Heer G. H. Ysselsteyn.

Is derhalve verkozen tot Lid van den Gemeenteraad van Leyden, de Heer

GERARDUS HUBERTUS YSSELSTEYN, wonende alhier.

En zijn tegen deze opening van stembriefjes, door de in de zaal aanwezige Kiezers geene bezwaren ingebragt.

En is na afloop van dit een en ander Proces-Verbaal opgemaakt, in tegenwoordigheid van allen, die zich in de zaal bevonden.

Gedaan te Leyden den 14den September 1853.

VAN LIMBURG STIRUM, *Voorzitter.*
H. COCK, } *Stemopnemers.*
M. G. TEN SANDE. }

— De *Staats-Cour.* bevat de wet, omtrent den afstand van domeinen ten behoeve van een ziekenhuis alhier, en de volgende acte van overeenkomst, daarop betrekkelijk:

Tusschen den Staat der Nederlanden, vertegenwoordigd door Curatoren der Hoogeschool te Leyden, hiertoe gemagtigd door de Ministers van Binnenl. Zaken en van Finantiën, ter eenre, en de gemeente Leyden, vertegenwoordigd door Burgemeester en Wethouders, hiertoe gemagtigd door den Raad dier gemeente, in zijne vergadering van den 2den Februarij 1853, ter andere zijde, is overeengekomen, hetgeen volgt:

Art. 1. Het Nosocomium Academicum met al de zich op het tijdstip der overdragt daarin bevindende losse goederen en provisiën, volgens inventaris en taxatie (de verzameling van instrumenten, als ook van pathologische en anatomische praeparaten alleen uitgezonderd), benevens het huis, pakhuis en erve, bij het kadaster bekend sectie H, sub numeris 66, 68, 69 en 70, wordt aan de gemeente Leyden in vollen en vrijen eigendom overgedragen ten einde op de grondslagen, vermeld in het »Rapport der Commissie uit den Stedelijken Raad van Leyden, over de verpleging der zieke armen," in dato den 6den October 1849, ten koste der gemeente, tot ziekenhuis te worden ingerigt.

Art. 2. Ten behoeve van het clinisch onderwijs worden in dat gesticht afzonderlijke vertrekken en ziekenzalen gemaakt, in welke de Hoogleeraren, met dit onderwijs belast, zoodanige zieken uit het gesticht of van de huiszitten-armen doen overbrengen, als zij voor de cliniek wenschelijk achten. Ook kunnen zij in het kraamhuis zwangere vrouwen uit de stad of uit naburige gemeenten, vier weken vóór het vermoedelijk tijdstip harer bevalling, doen opnemen. Tevens zal hun de bevoegdheid verleend worden, om, wanneer zich onder de in het ziekenhuis verpleegd wordende behoeftigen geene belangrijke ziekten of gebreken voordoen, ook uit de stad of uit andere gemeenten personen met ziekten of gebreken aangedaan, welker behandeling zij voor het onderwijs belangrijk achten, in de aan hunne zorg toevertrouwde zalen te doen opnemen. Die opneming zal echter met de meest mogelijke discretie en onder kennisgeving aan de administratie van het gesticht moeten geschieden.

Art. 3. Het plan van den opbouw en van de inrigting van het gesticht wordt, alvorens de overdragt van het gebouw plaats heeft, aan Curatoren medegedeeld; — en wordt voorts omtrent de inwendige dienst van het gesticht, de instructie van den hospitaal-arts, van zijne adjuncten en van de internes, het oordeel van Heeren Curatoren ingewonnen. Hetzelfde zal plaats hebben, wanneer later op die punten verandering noodzakelijk geacht mogt worden.

Art. 4. Voor het clinisch onderwijs worden in het stads-ziekenhuis bestemd en van de overige localen afgezonderd: 2 zalen ieder voor 12 bedden, voor zieke mannen; 2 zalen ieder voor 12 bedden, voor zieke vrouwen; ééne zaal voor 12 bedden, voor lijders en eene dito voor 12 bedden, voor lijderessen aan heelkundige gebreken; 2 kleine zalen, ieder met 3 of 4 bedden voor oogziekten; 4 of 5 zalen voor 30 bedden, voor zwangere en barende vrouwen, voorts een locaal tot het doen van operatiën in tegenwoordigheid der studenten; een ander tot het doen van lijkopeningen, 2 localen tot het geven van lessen; — eene verblijfplaats voor de Hoogleeraren, en de nodige ruimten tot het plaatsen van verzamelingen van heel- en verloskundige instrumenten, als ook van de thans in het Academicum Nosocomium aanwezige verzamelingen van anatomie- en pathologische praeparaten. Door de Hoogleeraren zal in het gesticht eene genees- en heelkundige polycliniek worden gegeven. De daartoe benoodigde genees- en verbandmiddelen zullen hun daartoe uit de apotheek der inrigting kosteloos worden verstrekt.

Art. 5. In de zalen voor het clinisch onderwijs bestemd, wordt de behandeling der zieken geheel aan de Hoogleeraren overgelaten, die niet verpligt zullen zijn zich aan de regels, voor de verpleging der zieken in het gesticht aangenomen, te houden, maar bevoegd zullen wezen alle geneesmiddelen en alle zoodanige voeding, benevens versterkende middelen voor te schrijven, als zij noodig zullen achten. Het vereischte getal oppassers en wakers wordt ter hunner beschikking gesteld. In de zalen der Hoogleeraren staan zij uitsluitend onder de bevelen van deze, behoudens het toezigt van den hospitaal-arts over hun gedrag en trouwe pligtsbetrachting; zullende hij, in geval van misdraging of verzuim, de Hoogleeraren waarschuwen en van hen de noodige correctie inroepen.

Art. 6. De Hoogleeraren hebben de bevoegdheid om de algemeene ziekenzalen binnen het gesticht te bezoeken, den toestand der aldaar aanwezige zieken (in hoeverre die namelijk voor hun onderwijs nuttig kunnen geacht worden) op te nemen. Zij onthouden zich echter van aldaar eenige bevelen te geven of aanmerkingen te maken, en rigten de aanvraag tot overbrenging van lijders naar hunne zalen, regtstreeks aan den hospitaal-arts.

Art. 7. De hospitaal-arts doet dagelijks aan de met het clinisch onderwijs belaste Hoogleeraren opgaaf van de in het ziekenhuis ingenomene zieken en van den aard der ziekte of de gebreken waaraan zij lijden. Diegenen hunner welke de Hoogleeraren voor hunne cliniek wenschen afgezonderd te zien, mitsgaders alle andere, welke zij verlangen in de cliniek van het stads-ziekenhuis te behandelen, doet de hospitaal-arts naar de zalen der Hoogleeraren overbrengen, en neemt die, welke voor het onderwijs hun belang verloren hebben, op hunne vordering in de algemeene ziekenzalen op.

Art. 8. Gedurende de vacantiën der Hoogeschool, als ook bij afwezigheid of ziekte van een der Hoogleeraren, tenzij deze zich door een zijner ambtge-

nooten doe vervangen, neemt de hospitaal-arts het bestuur van diens zalen en de behandeling der daar aanwezige zieken op zich.

(*Vervolg en Slot hierna.*)

— De *Staats-Cour.* bevat ook nog onder anderen de wet tot regeling van het toezigt op de onderscheiden kerkgenootschappen.

— Dit jaar worden 115 schepen ter steurharingvangst uitgerust, namelijk te Scheveningen 77, te Katwijk 33 en te Noordwijk 5.

— Z. M. heeft gisteren te half 10 ure zijnen plegtigen intogt binnen Utrecht gedaan, onder den toevloed van eene ontelbare schaar menschen, zoowel uit die stad als van elders. Bij de Gildbrug, alwaar het stedelijk bestuur eene fraaije eerepoort had opgerigt, werd Z. M. ontvangen door de stedelijke regering en het studentencorps te voet; de Burgemeester deed aldaar eene aanspraak en de trein zette zich, volgens het vastgestelde programma in beweging. Salutschoten werden gedaan tot dat Z. M. het hôtel van zijnen Commissaris had bereikt, en al de klokken van den Dom-toren geluid.

Aan het einde der Voorstraat, waar ook een kolossale en prachtige eerepoort was opgerigt, werd Z. M. verrast door het gezang van een groot aantal kinderen, behoorende tot de verschillende Hervormde armenscholen dier stad. In de Pieterstraat werd Z. M. opgewacht door de kinderen van de bijzondere school der 1ste klasse, in het wit gekleed, met bloemkorfjes in de hand, terwijl zij den geliefden Vorst onder het aanheffen van een toepasselijk lied, met bloemen bestrooiden. Daarna heeft Z. M. op het Stadhuis aan burgerlijke en militaire overheden gehoor verleend.

— Uit Delft meldt men, dat de landman in dit jaar veel minder boter heeft kunnen maken, dan voorleden jaar, wegens de schaarschte der melk, hetgeen men aan het natte weder toeschreef; de prijzen bleven echter verbazend hoog.

— Zoo als de Rotterdamsche dagbladen berigten, heeft de Cholera zich in die stad vertoond; op onderscheiden plaatsen in Engeland neemt die ziekte toe, zooals ook in Pruissen; in Denemarken was zij afnemende, doch in Zweden woedde zij nog sterk.

— Morgen zullen al de troepen het kamp van Zeyst verlaten en zich naar hunne onderscheiden garnizoensplaatsen terug begeven.

— Eergisteren is op den Rijnspoorweg voorbij Driebergen een man overreden en dadelijk verpletterd.

— De bijenhouders in Overijssel en Drenthe klagen dat er zeer weinig honig dit jaar is gewonnen. De boekweit-oogst valt zeer mede.

— Uit de provincie Groningen zijn weder onderscheiden landverhuizers naar Noord-Amerika vertrokken.

— Uit Groningen wordt gemeld, dat de zoogenaamde honderdjarige Aloë of groote Agave (Agave americana), welke van 3 Junij 1853 af een bloemsteng heeft uitgeschoten ter lengte van 7.90 Ned. ellen van den top der bladen af gerekend, met 53 zijarmen, thans in bloei staat met honderden bloemen, zijnde er door elkander ruim 150 aan elken zijarm, dus te zamen bijna 8000 bloemen, groenachtig geel van kleur, doch met zeer in het oog vallende meeldraden.

— De Gedeputeerde Staten van Limburg hebben verlof gegeven tot eene algemeene collecte in dat gewest, ten behoeve van de minvermogende slagtoffers der hevige onweders en slagregens, die in sommige streken van Limburg den 19den Junij en 8sten Julij hebben gewoed, en die berekend worden eene schade van ruim 2½ ton gouds te hebben veroorzaakt.

— Den 12den is de eerste proefrid gehouden op de Aken-Maastrichtschen spoorweg, van Maastricht tot Valkenburg; zij is zeer goed geslaagd; in het begin der volgende maand zal de geheele weg gereed zijn.

'S GRAVENHAGE, 15 September.

Z. M. heeft benoemd tot Procureur bij de Arr.-Regtbank te Haarlem, Mr. C. J. Enschedé, Advocaat aldaar, en tot Voorzitter der Arr.-Regtbank Mr. W. H. van Voorst.

— Z. M. heeft tot Voorzitter der Eerste Kamer benoemd, gedurende de zitting van 1853—1854, den Heer Mr. J. A. Philipse.

— Volgens ontvangen berigt is den 9den dezer, na een gunstigen overtogt, met eene stoomboot een derde kabel voor den onderzeeschen telegraaf te Scheveningen aangebragt. Na het bevestigen van dien kabel aan den grooten verbindingskabel zoo hier als aan de Engelsche kust, werd de gemeenschap ook met die lijn tusschen 's Gravenhage en Londen vastgesteld op denzelfden dag, 's namiddags ten 3 ure. — Vóór eenige weken is bevonden, dat een der metalen kabels van de onderzeesche telegraaf digt bij Scheveningen was doorgehakt. Er is proces-verbaal van opgemaakt en de Justitie doet ijverig onderzoek naar de daders.

— Door den Minister van Marine zijn benoemd tot Adelborsten bij de Kon. Academie voor de Zee- en Landmagt, voor de eigenlijke zeedienst: J. C. Egter; G. A. L. de Haan; E. F. Jochim; A. G. F. de Petit; G. Kruys; L. D. A. Fontein; W. van Oorschot; D. M. G. de Swart; G. J. W. Hooghwinkel; C. J. Marinkelle.

— Ingevolge art. 91 der Grondwet (houdende bepaling, dat de leden der Staten-Generaal een bezoldigd staatsambt aannemende, of bevordering in de staatsdienst verwervende, ophouden leden der Kamers te zijn, maar dadelijk weder verkiesbaar zijn), zal de Heer Mr. W. H. van Voorst, benoemd tot President der Arrond.-Regtbank te Haarlem, zich als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan eene herkiezing moeten onderwerpen.

AMSTERDAM, 14 September.

Heden namiddag ten 1 ure werd de Tentoonstelling van bouwmaterialen, van wege de *vereeniging voor volksvlijt* en de maatschappij: *tot bevordering der bouwkunst*, in de Militiezaal plegtig geopend, met eene redevoering van den Heer Dr. Sarphati, als Voorzitter der Vereeniging voornoemd. Spr. schetste in het eerste gedeelte zijner rede de aanleiding tot het houden dier Tentoonstelling en betoogde vervolgens het nut van de kennis der bouwmaterialen voor de geschiedenis, de kunst en de wetenschap. Spr. stipte kortelijk aan, wat de Londensche Tentoonstelling ook voor Nederland geweest is, welk een band tentoonstellingen tot vereeniging vormen, hoe het hier te lande steeds aan gelegenheid ontbrak, om te *zien* en *gezien te worden*, en hoe het plan tot het houden eener tentoonstelling in korten tijd tot verwezenlijking gekomen, de ondersteuning van Z. M. den Koning en Prins Frederik der Nederlanden en ook buitenlands aanmoediging mogt verwerven. De plegtigheid werd vereerd met de tegenwoordigheid van den Heer Commissaris des Konings in deze provincie, verscheidene leden van het gemeentebestuur, verscheidene commissiën en andere genoodigden. Nadat de Tentoonstelling geopend was verklaard, hadden de talrijke aanwezigen, waaronder veel inzenders, gelegenheid de tentoongestelde voorwerpen te bezigtigen, die met den meesten smaak zijn gerangschikt, hetgeen met en benevens de keurige versiering der zaal, die letterlijk onkenbaar is, niet weinig tot eer verstrekt aan de met de inrigting belaste gemengde commissie uit de besturen der beide instellingen. Wij vertrouwen dat de ontwerpers dezer zoo nuttige en hoogst belangwekkende onderneming zich zullen hebben te verheugen in de erkentelijkheid des belangstellenden publieks, dat van die erkentelijkheid voor alles door een trouw bezoek kan doen blijken. (*Amst. C.*)

— De Heer Lassaigne heeft heden wederom eene luchtreis ondernomen, vergezeld van een' liefhebber, hier woonachtig. De ballon is bij Buiksloot behouden neergekomen.

LEEUWARDEN, 12 September.

Het Prov. Geregtshof van Friesland heeft de volgende aanbevelingslijst van 6 Kandidaten opgemaakt ter vervulling van eene der drie vacatures: Mrs. C. Sleeswijk Vening, Regter in de Arr.-Regtbank alhier; C. C. C. Warmolts en S. W. Tromp, Procureurs bij het Hof; Jhr. S. W. H. A. v. Beyma thoe Kingma, Regter in de Arr. Regtbank alhier; C. J. van der Veen, Lid der Ged. Staten van Friesland, en G. E. le Maire, Regter in de Arr.-Regtbank te Heereveen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 12 September.

De Fransche *Moniteur* van gisteren behelst het volgende artikel: De Londensche wereldtentoonstelling van 1851 heeft de hoedanigheden van de producten der Engelsche nijverheid en ook hare zwakke zijde doen uitkomen; het is toch daarbij gebleken dat zij uit het oogpunt van den kunstsmaak te wenschen laten. Sedert beijvert Groot-Brittannie zich, de ontwikkeling der kunstvlijt aan te moedigen door onderscheiden maatregelen, waartoe het gouvernement, de stedelijke besturen en partikulieren zamenwerken.

Met dat doel is bij het Ministerie van Binnenl. Zaken eene afzonderlijke afdeeling opgerigt voor de kunst in hare toepassing op ambachten en bedrijven. De voorname taak van dit collegie is, aan het volk onderwijs in de teekenkunst te verschaffen en de volmaking te bevorderen van al de nijverheidstakken welke de hulp dier kunst behoeven, zoo als de vervaardiging van aardewerk en glaswerk, het schilderen op porselein en op glas, het beeldhouwen en het graveren in metaal en in hout, het schrijnwerk, het borduren, het stofferen enz. Alhier is eene modelschool opgerigt, waarbij voor elken bijzonderen tak gelegenheid is tot voorlezingen en oefeningen, alsmede verzamelingen van modellen en monsters van alle soort. Dergelijke scholen zijn reeds in werking in een groot aantal steden van Engeland, Schotland en Ierland. Telken jare moet er eene tentoonstelling van werkstukken der leerlingen worden gehouden, alsmede openbare examens en prijsuitdeelingen.

In hetzelfde gebouw als de Londensche teekenschool, is reeds een museum voor de industrie gevestigd, waartoe de aanzienlijkste mannen van Engeland rijke bijdragen hebben geschonken; en hoewel het meer door de talrijkheid en kostbaarheid der verzamelde voorwerpen dan door hunne nuttigheid opmerkelijk is, bewijst het niettemin hoe groot gewigt men in Engeland aan deze nieuwe inrigting hecht.

Het doel is de nijvere volksklasse gemeenzaam met echte kunstgewrochten te maken en zoo doende aan de scheppende verbeelding een ruimer veld te openen en meer verscheidenheid bij te zetten. Dit is insgelijks het doel der tentoonstelling van meubelen en schrijnwerk, die thans in een der openbare gebouwen alhier is geopend, en waartoe uit al de prachtige woningen der Londensche groote wereld, te beginnen met het paleis der Koningin, bijdragen geleverd zijn. Men hoopt dat de aanschouwing der meesterstukken uit het tijdvak van de herleving der kunsten en uit de eeuw van Lodewijk XIV en XV, welke thans nog door de Parijsche kunstvlijt met vrucht worden bestudeerd, de Engelsche schrijnwerkers zal overtuigen dat een nuttig huisraad ook een kunstgewrocht kan zijn, en dat schoonheid niet volstrekt onvereenigbaar is met degelijkheid.

In deze pogingen tot veredeling der Engelsche kunstvlijt gaat de hoofdstad van het Vereenigd Rijk voor; maar de provincien volgen haar voorbeeld. De hoofden der stedelijke besturen van de meeste groote handel- en nijverheiddrijvende steden des Rijks hebben onlangs alhier bij den Lord-Mayor eene bijeenkomst gehouden om onderling te overleggen wat zou kunnen gedaan worden ten einde in de opleiding der nijvere klasse de vorming van den goeden smaak niet langer verwaarloosd werd. De mannen die op het politiek tooneel of in de Engelsche burgermaatschappij op den voorgrond staan, acht-

ten het zich tot eene eer de beraadslagingen van dat congres bij te wonen; algemeen werd erkend dat het noodig was het aantal teekenscholen te vermeerderen en aan de werklieden gelegenheid te geven om de modellen der oudheid en der nieuwe tijden te bestuderen. Men mag verwachten dat weldra in elke groote fabriekstad van het Vereenigd Rijk verzamelingen van modellen en toestellen tot stand komen, ingerigt voor dien nijverheidstak die er het meest bloeit."

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 September.

Bij een spiegelgevecht, te St. Germain gehouden, zijn door de dreuning van het geschut, al de glasruiten aldaar alsook te Chaton en Pecq verbrijzeld.

— Uit eene statistiek omtrent Algerië blijkt: dat deze kolonie met den aanvang des jaars 246,431 inwoners telde, waarvan de helft uit inboorlingen bestond; onder de 124,401 inwoners van Europesche afkomst waren 69,980 Franschen, 35,129 Spanjaarden, 526 Belgen en Nederlanders, enz.

— Twee troepen stieren, die uit Spanje naar het zuiden des lands vervoerd werden, om in stierengevechten te worden gebruikt, hebben aan hunne geleiders weten te ontkomen en maken thans den weg tusschen Tarascon en Arles onveilig. Twee zijn er door den spoortrein vermorseld; een heeft een landman aangevallen en zware wonden toegebragt.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 September.

Z. M. heeft in zijne bezittingen en Italië de vervolging van 185 personen wegens staatkundige misdrijven geschorst, 20 ter dood veroordeelden begenadigd en 44 verligting van straf gegeven.

— De boeken die op de gymnasia gebruikt worden, zullen aan een nieuw onderzoek worden onderworpen, omdat de strekking er van niet gemeend werd te voldoen aan de behoefte der R. K. jeugd.

— Hier ontvangen berigten bevestigen het, dat de Keizer van Rusland de door Turkye in de Weener voorstellen geëischte wijzigingen, bepaaldelijk verworpen heeft. Men ziet de verschijning van een nieuw Russisch memorandum te gemoet.

— De Keizer van Rusland, vergezeld van den Rijkskanselier von Nesselrode en den Heer von Meijendorf, wordt te Olmutz verwacht om daar met onzen Keizer de groote manoeuvres der troepen bij te wonen. Men verwacht er ook den Prins van Pruissen.

FRANKFORT.

13 September.

Uit Statistieke opgaven die thans door Duitsche dagbladen worden medegedeeld, blijkt: dat het Koningrijk Wurtemberg en het Groothertogdom Hessen in den aanvang dezes jaars minder inwoners telden dan een jaar vroeger. De natuurlijke bevolkingsvermeerdering is er door de landverhuizing overtroffen. In het Groothertogdom Hessen zijn eenige dorpen geheel door de inwoners verlaten.

In het Keurvorstendom Hessen zijn onlangs weder maatregelen door de Regering genomen om het landverhuizen zoo veel mogelijk te bemoeijelijken. In de Saksische Vorstendommen worden arme ingezetenen uit openbare kassen ondersteund in het goedmaken van de kosten der landverhuizing.

— Den 8sten is de algemeene vergadering van de Gustaaf-Adolf Vereeniging te Koburg gesloten; het volgend jaar zal zij te Brunswijk worden gehouden.

RUSLAND.

De Keizerlijke Bibliotheek te Petersburg heeft ten vorigen jare eene aanzienlijke uitbreiding erlangd, door den aankoop van oude Russische handschriften, boeken, plaatwerken enz., afkomstig van de verzameling Pogodin, die voor 15,000 roebels werd gekocht. Behalve dezen boekenschat werd de bibliotheek van Dr. Roux aangekocht, en ontving zij de boekerij van den Superintendant von Berg ten geschenke, terwijl een deel der bibliotheek van de Hermitage met de Keizerlijke werd vereenigd. Bij de nieuwe aankoopen heeft men voornamelijk getracht alles te verzamelen wat in de Russische of in kerkelijk Slavonische taal, hetzij in Rusland, hetzij elders is gedrukt, als ook alle vreemde werken die over Rusland handelen. Onder de kostbare werken waarmede de bibliotheek is verrijkt, bekleeden die over de natuurlijke geschiedenis en de aardrijkskunde eene eerste plaats. In het geheel is de bibliotheek, behalve met de reeds vermelde boekverzamelingen, vermeerderd met 6201 voltooide werken en 859 andere die nog bij afleveringen het licht zien.

Deze Keizerlijke bibliotheek is beroemd door hare rijke verzameling Slavische handschriften, tot wier uitbreiding zij voor geene uitgaven terugdeinst. In den jongsten tijd heeft men in de kloosters der Kophten verscheidene zeer oude en hoogst belangrijke handschriften ontdekt. Daardoor is de Keizerlijke bibliotheek, door tusschenkomst van een geleerde die met dat doel onlangs Egypte heeft bezocht, in het bezit geraakt van vier kostbare handschriften, uit een der kloosters in de woestijn gehaald en bestaande in: 1°. de vier boeken van Samuel; 2°. de zendbrieven van den H. Paulus; 3°. een uittreksel van de geschriften der kerkvaders en van hunne legenden, en 4°. eene Syrische vertaling van de geschiedenis der kerk door Eusebius. Volgens de meening van den vermaarden orientalist Dorn, zijn al die handschriften vóór de 8ste eeuw vervaardigd. Dat van Eusebius voert het jaartal 463, en is derhalve slechts 123 jaren jonger dan het oorspronkelijke geschrift van Eusebius. Het Britsche museum alleen bezit een handschrift van gelijke waarde, en dit bevat nog slechts de vijf eerste boeken, terwijl dat van Petersburg het 8ste, 9de en 10de boek behelst.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 1 September.

De Porte gaat voort, het land in staat van tegenweer te stellen, vast overtuigd, dat Rusland de voorgestelde wijzigingen niet zal aannemen.

De 2de ban der landweer, sterk 80,000 man, wordt thans geligt en dit vindt van de zijde der bevolking geene tegenkanting. Al de daaraan verbonden kosten en die tot het in orde brengen van het oorlogsmaterieel, worden allen met kontant geld betaald; van waar de Regering al dat geld heeft, is onbegrijpelijk.

— De Russchen versterken zich in de Vorstendommen al meer en meer, zoodat, hetgeen gemeld werd, dat zij ze vóór den winter zouden verlaten, op geen den minsten grond rust.

— De Nederlandsche flotille, welke, onder bevel van den Schout-bij-Nacht Bouricius, haar station voor Smyrna zal nemen, zal bestaan uit de fregatten Prins van Oranje van 60, de Doggersbank van 60, de Palembang van 40, de korvet de Zeehond van 12, de goelet Macassar van 6 en de stoombooten Amsterdam van 15 en Soembing van 4 kanonnen.

— Onlangs is eene weduwe uit Jassy te Jeruzalem overleden, na alvorens een wettig testament te hebben gemaakt, en haar vermogen onder de hoede van den Moldavischen Consul aldaar gesteld te hebben. Ten gevolge hiervan werd tot alle zekerheid haar kapitaal naar de kanselarij van dit consulaat gebragt. Middelerwijl verspreidde zich het gerucht onder de Turken, dat de weduwe groote schatten nagelaten had; waarop de Gouverneur der stad, Hafiz-Pacha, een ambtenaar naar het consulaat afzond, om de nalatenschap in bezit te nemen, die, volgens zijne meening, aan de Moskeeën en andere openbare Turksche instellingen verviel. De Consul verklaarde dezen beambte, dat hij vooraf aan den Moldavischen Zaakgelastigde te Konstantinopel van dit feit kennis moest geven, en zijne beslissing afwachten, doch den koffer, waarin het kapitaal van de weduwe verborgen was, als Moldavisch eigendom zoo lang onder zijne berusting zou houden. De Pacha liet hierop de deuren van de kanselarij openbreken, den koffer er uithalen, de sloten springen, en het daarin verborgene uitnemen. Over hetgeen de koffer bevatte en het oogmerk van den Pacha, liepen alstoen allerlei geruchten. De Moldavische Consul liet niet na ten ernstigste te protesteren tegen deze, alle volkenregt vertrappende, handelwijze van den Gouverneur en heeft, tot op nader order, zijne betrekkingen met de Turksche Overheden afgebroken.

— Te Damascus zijn de Engelsche en Fransche Consuls beleedigd en te Aleppo zijn ook onlusten door de fanatieke Turken veroorzaakt.

VEREENIGDE STATEN.

In Junij 1851 is in den Noord-Amerikaanschen Staat Maine door de beide Wetgevende Vergaderingen eene wet vastgesteld, houdende verbod van het vervaardigen en verkoopen van bedwelmende dranken, anders dan voor geneeskundig gebruik, en dan door daarvoor aangewezen personen, met bepaling: o. a.: dat de overtreders van dit verbod zullen worden gestraft met eene geldboete (ten behoeve van de armen), en in geval van wanbetaling met gevangenisstraf; dat, op aangifte van drie stemgeregtigde burgers, door de plaatselijke overheid huiszoeking naar de verbodene dranken gedaan zal worden; dat de gevondene hoeveelheden zullen worden vernietigd; dat alle overeenkomsten, wegens koop of levering van bedwelmende dranken, in regten van onwaarde zijn; enz. Deze wet is in Julij van dat zelfde jaar in den genoemden Staat, niet zonder veel tegenstand, in werking gebragt, maar gestreng gehandhaafd, en heeft vervolgens eene zoo blijkbaar goede uitwerking gehad op de openbare zedelijkheid, op de vermindering van het getal der misdrijven en tevens van dat der behoeftigen, dat de bevolking zeer met haar is ingenomen, en dat allengs ook in andere Staten van de Unie dergelijke verbodswet is tot stand gebragt. De Staten, die tot dus ver het voorbeeld van Maine gevolgd hebben, zijn: Massachusetts, Rhode-Island, Vermont en nu laatstelijk Michigan. In de Britsche Noord-Amerikaansche kolonie Nieuw-Brunswijk is insgelijks zoodanige wet door de koloniale Wetgeving aangenomen, en onlangs door de Koningin bekrachtigd. — In andere tot het groote Noord-Amerikaansche Gemeenebest behoorende Staten, zoo als in Delaware, Illinois, Ohio en Wisconsin, is het vervaardigen en verkoopen van bedwelmende dranken niet volstrekt onder strafbepalingen verboden, maar door beperkende verordeningen belemmerd.

— In een der dagbladen van Louisiana, van den 23 Augustus ll., leest men eene daad van onmenschelijkheid, waarvan eene oude neger, Johnson genaamd, slaaf van Karel Hines, het slagtoffer is geworden. Johnson is gestorven aan de gevolgen eener wreede straf, hem door zijnen meester opgelegd. Deze 86-jarige grijsaard werd door iedereen geacht, zoowel om zijne eerlijkheid en matigheid als omdat hij zoo vele treffende gebeurtenissen uit het omwentelingstijdperk beleefd had. Een kleinen misslag begaan hebbende, was het monster wiens slaaf hij was, hier over zoodanig verbitterd, dat hij hem zoo geeselde en schopte, dat hij er van stierf. Na zijnen slaaf verhoord te hebben, haastte zich Hines, ontsteld door zijne misdaad, om hem te doen begraven. Maar de Justitie door het zich verspreidend gerucht ingelicht zijnde van hetgene was voorgevallen, begaf zich de daartoe bevoegde ambtenaar bij den planter, liet het lijk opgraven en stelde een onderzoek in. Het eenparig gevoelen der Jury, waaronder men vele Geneesheeren telde, luidde: dat de neger overleden was aan de slagen die hem toegebragt waren. Na zijn onderzoek geëindigd te hebben, liet de beambte den dader dezer barbaarschheid dadelijk naar de gevangenis voeren.

— De gele koorts bleef te New-Orleans nog woeden en nam er zelfs toe. In de 3 laatste weken waren er 3669 menschen aan gestorven.

STADS-BERIGTEN.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN doen te weten: dat het Proces-Verbaal van de opening der Stembriefjes tot verkiezing van een Lid van den Gemeenteraad, nadat daarvan een afschrift op het Raadhuis was aangeplakt, ter Secretarie dezer Gemeente voor een ieder ter lezing is nedergelegd.
En zal deze worden afgekondigd door plaatsing in de *Leydsche Courant*.

De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
LEYDEN, 15 September 1853. De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

Ter Secretarie dezer Gemeente is van heden af (15 September) tegen betaling van 30 Cents verkrijgbaar de Begrooting der Ontvangsten en Uitgaven met de Memorie van Toelichting voor de dienst van 1854.

Burgerlijke Stand.

Van den 8 tot en met den 15 September 1853.

BEVALLEN: G. Berg, geb. Dekker, D. — N. M. Leget, geb. Broekhuyzen, D. — C. C. Dos, geb. Coster, D. — M. C. in 't Hol, geb. Carton, D. — C. Larrewijn, geb. Blansjee, D. — P. J. Molendijk, D. — M. J. Jacobi, Z. — J. de Vrind, geb. de Pou, Z. — G. Meyer, geb. van der Vis, Z. — E. de Wildt, geb. Sehee, D. — J. M. Vorst, geb. van der Linden, Z. — H. F. Vogelenzang, geb. van Charldorp, D. — J. R. Milikan, geb. Smit, D. — M. Kwestroo, geb. de Haay, D. — G. van Driel, geb. de Vroede, Z. — G. H. van der Kamp, geb. Wakerlin, Z. — K. van Welzen, geb. Raar, Z. — J. M. Vels Heyn, geb. Sliggers, D. — S. Hanselaar, geb. Duk, Z. — S. Koet, geb. Vermeulen, Z. levenl. — S. F. Quant, geb. Snoeckx, D. — B. Laman, geb. Overdam, Z. — J. Ryke, geb. Hamaker, Z. — W. Segyn, geb. Herster, Z. — C. Staphorst, geb. Meyer, Z. — A. M. Paternotte, geb. Vermaat, Z. — M. van Arendsdonk, D. — J. L. C. de Baas, geb. van Ewijk, Z. — E. Seljee, geb. Lepelaar, D. — N. Larrewyn, geb. Frankhuizen, D. — J. Noppert, geb. de Vos, D. levenloos.

GEHUWD: C. J. van der Kamp, Jm. en P. C. van Wens, Jd. — J. G. van Hest, Jm. en J. C. van Wijk, Jd. — J. F. Kints, Jm. en W. T. Gyben, Jd. — J. van Gelin, Jm. en J. Brakel, Jd. — J. J. van Heyningen, Jm. en W. J. M. Lammers, Jd. H. de Vos, Jm. en P. M. Uylenbroek, Jd.

OVERLEDEN: J. Brouwer, geb. van Dieren, 73 j. — M. van Putten, geb. Horré, 60 j. — M. J. Sierat, D., 16 m. — M. E. Sparenberg, geb. Putker, 59 j. — J. Slegtenhorst, geb. Honsbeek, 80 j. — A. de Goey, geb. Gyger, 76 j. — Alb[s]. Theod[s]. van Wyhe, 70 j. — J. de Vos, 79 j. — A. C. de Hen, Z., 2 m. — E. L. Marjes, D., 9 m. — H. van Hoorn, Z., 3 m. — W. Rombout, 32 j. — Joh[s]. van der Linden, 66 j. — D. Vroom, 28 j. — C. Brouwer, 53 j. — C. Nihot, 6 j. — J. van Kooperen, 76 j. — J. G. W. Spekman, Z., 3 w. — M. Knotter, 19 m. — M. Laterveer, D., 4½ m. — E. Stoute, D., 3 w.

KERKNIEUWS.

AMSTERDAM, 13 September. Uit het bereids medegedeeld zestal, ter vervulling der vacature door wijlen den Wel-Eerw. Heer J. J. W. van Staveren, is heden door den Algemeenen Kerkeraad der Herv. gemeente het volgende drietal Predikanten gekozen: DD. Vinke, Th. Dr. te Sneek; Prins, Th. Dr. te Rotterdam; en Wildschut, te Brummen, en daaruit beroepen D[s]. G. J. Vinke, Th. Dr. te Sneek.

— Z. M. heeft goedgekeurd de door de Kerkeraden der Hervormde Gemeenten van Doornspijk, Hellevoetsluis, Katwijk aan den Rijn, Boskoop, Hoorn, Bolsward, Anjum, Ommen en Spaarndam en door dien der Rem. Geref. gemeente te Moordrecht, uitgebragte beroepen op DD. J. A. ten Bokkel Huinink, te Borkel; J. Drost, te Almkerk, E. A. Brunner, te Oude en Nieuwe Wetering; J. J. Richard J[r]., te Blaauwkapel; J. G. Schuuring, te Rockanje; H. C. M. van Amerongen, te Hervijnen; J. A. C. Sonbebel, te Garderen, J. A. Rugs, te Veenendaal, en de Candidaten F. G. A. Hoogvliet en C. P. Tiele.

AKADEMIE-NIEUWS.

Van wege de faculteit van Wijsbegeerte en Letteren aan onze Hoogeschool is bekend gemaakt, dat zij zal vaceren tot het afnemen van het bij Koninkl. besluit van 4 Augustus jl. ingestelde examen, den 22[sten] September en volgende dagen, en verder op den laatsten Zaturdag van iedere maand. De belanghebbenden worden verzocht zich aan te melden in persoon, of met vrachtvrije brieven, bij den Secretaris der faculteit, den Hoogleeraar C. G. Cobet.

PROMOTIEN AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 12[den] September de Heer W. A. J. van Gauns, van Utrecht, in de Wis- en Natuurkunde, na verdediging van zijne *proeve eener geschiedenis van de aequivalentgetallen der scheikundige grondstoffen en van hare soortelijke gewigten in gasvorm, voornamelijk in betrekking tot de vier grondstoffen der bewerktuigde natuur.*

Denzelfden dag de Heer G. Greven, uit Culemburg, in de Wis- en Natuurkunde, na verdediging van zijne Dissertatie *over de elliptische polarisatie van het licht.*

ADVERTENTIËN.

Getrouwd:

H. DE VOS,
Predikant bij de Rem. Ger. Gem. te *Waddingsveen*,
EN
P. M. UYLENBROEK.

LEYDEN, 15 September 1853.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, J. GROEN, Echtgenoote van

G. J. CORTS J[r].

LEYDEN, 15 September 1853.

Heden overleed na een langdurend lijden in den ouderdom van 59 jaren, mijne geliefde Echtgenoote MARIA ELIZABETH PUTKER, met wie ik ruim 32 jaren in eenen genoegelijken Echt vereenigd wezen mogt, mij nalatende eene Dochter met wie ik haar verlies betreur.

LEYDEN, 9 September 1853. H. A. SPARENBERG.

Algemeene Kennisgeving.

Heden overleed op het onverwachts mijne geliefde Echtgenoot Mejufvrouw ALIDA GIJGER, in den ouderdom van bijna 77 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van ruim 41 jaren.

LEYDEN, 10 September 1853. F. B. DE GOEY.

De Familie TIJDEMAN moet de vrijheid nemen bij dezen in het algemeen dank te zeggen aan de vriendelijke Stadgenooten, wier aangename en troostende deelneming zij heeft mogen ervaren bij het treurig afsterven haner geliefde Betrekking, de Echtgenoote van D[r]. TIJDEMAN in *Rozendaal in Noord-Braband.*

BEKENDMAKING.

Bij onderhandsche Acte dd. 28 Julij 1853, geregistreerd te *Alphen* den 1[sten] Augustus 1853, tegen betaling van *f* 14.35, is er eene **VENNOOTSCHAP** aangegaan tusschen MARIA MAGDALENA CHRISTINA KIEWIT, Huisvrouw van JAN VAN RIJN Az. en CORNELIS VAN RIJN ARIESZOON, beide wonende te *Oudshoorn*, tot uitoefening van den Handel en Commissie-Handel in ***Wollen, Zijden en Katoenen Manufacturen***, onder de Firma van VAN RIJN & C[o]., te *Oudshoorn*; aangevangen den 1[sten] Julij 1853, voor eenen onbepaalden tijd.

Geschiedende deze bekendmaking krachtens art. 23, Wetboek van Koophandel.

Bij den Ondergeteekende zijn weder ontvangen buitengewoon sterk toongevende 6⅔-Octaafs **PIANANDO'S**, en eene **PIANO**, door buitengewone gelegenheid, voordeelig *te Koop*.

J. L. WASSEN,
Horologiemaker, Hoogewoerdsbrug.

AANBESTEDING.

Bestuurderen voor het Werkhuis te Leyden zullen op Maandag den 26sten September 1853, des namiddags ten 12 ure, aan den minst inschrijvende in het openbaar **aanbesteden**:

De leverantie van de volgende Artikelen, benoodigd voor één jaar, als: *Aardappelen, Rundvleesch, Rundvet, Gort, Rijst, Gele en Groene Erwten, Kool, Wortelen, Knollen of Rapen, Zuurkool, Selderij, Uijen, Zout, Peper, Koffij, Cichorij, Stroop en Steenkolen.*

Van 12 Sept. tot op den dag der Aanbesteding zijn de voorwaarden ter inzage aan genoemde Inrigting.

Bestuurderen voornoemd,
E. F. KRANTZ, *President*.
H. P. C. STOFFELS, *Secretaris*.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 20sten September 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Mei 1852.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 14 eptember.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	61 3/4	62 5/16	62 5/16
Dito Certificaten	» 3 »	74 3/4	75 1/8	75 3/8
Dito dito	» 4 »	93 5/8	94 1/4	94 1/4
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	93 1/4	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	128	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	» »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	100	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3 »	—	—	—
Dito dito	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	108	108 1/4	108 1/4
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	107 3/4	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	97 3/4	—	—
Dito 1840	» 4 »	92 1/2	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	91	91 3/8	91 3/8
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	74 3/8	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	74 1/2	74 5/8	74 1/2
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500 ƒ	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4 »	—	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	21 15/16	22 1/4	22 1/8
Dito Obligatiën	» 3 »	46 1/8	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	41 7/8	42 1/8	42 1/8
Bewijzen Coupons		5 3/4	5 7/8	5 7/8
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	87	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	80 1/8	80 3/4	—
Dito Nieuwe	» 5 »	93 3/8	93 5/8	93 5/8
Dito 1847	» 2½ »	41 1/4	41 5/16	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	52	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	» 5 »	97 1/4	98	97 7/8
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	38 7/16	38 15/16	38 15/16
Dito dito	» 4 »	—	—	—
VENEZUELA,	» 3¼ »	—	—	—
MEXICO,	» 3 »	23 5/16	24	—
AMERIKA, Bankactiën		4 3/4	—	—

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. 98¾.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.